

ΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΣ ΚΙΟΝΕΣ ΚΑΙ ΚΕΡΑΜΩΣΕΙΣ

Σχολή Campion, Α' & Β' Γυμνασίου, 1994

Η εργασία που παρουσιάζεται πραγματοποιήθηκε κατά τη σχολική χρονιά 1993-1994 σε συνεργασία με τον υπεύθυνο του τμήματος εικαστικών της Σχολής Campion, N. Swan και είχε ως θέμα τα διακοσμητικά στοιχεία των πήλινων κεραμώσεων.

Η Α' Γυμνασίου της Σχολής Campion επισκέφθηκε την έκθεση "Πήλινες Κεραμώσεις από την Αθηναϊκή Ακρόπολη" στο ΚεΜΑ, για να μελετήσει τα διακοσμητικά στοιχεία.

Στους μαθητές έγινε μια εισαγωγή με διαφάνειες, που είχαν ως κύριο θέμα το χρώμα στους αρχαίους ναούς με έμφαση στα διακοσμητικά μοτίβα, τόσο στο μάρμαρο όσο και στην κεραμική, πάντα σε σχέση με την αρχιτεκτονική (κυμάτια, κεραμώσεις κτλ.).

Τα παιδιά ήταν εφοδιασμένα με χαρτιά και μολύβι, με σκοπό να μελετήσουν τα διάφορα μοτίβα επάνω στα κεραμίδια. Το καθένα επέλεξε ένα-δύο και, παρατηρώντας τα από κοντά, προσπάθησε να απεικονίσει τα στοιχεία εκείνα που του έκαναν περισσότερη εντύπωση και που μακροπρόθεσμα θα το ενέπνεαν να φτιάξει και εκείνο κάποια διακοσμητικά σχέδια.

Η πρώτη επαφή με τα διακοσμητικά στοιχεία των πήλινων κεραμώσεων έφερε τα παιδιά σε άμεση σχέση με την τέχνη των αρχαίων και την πολιτισμική τους παράδοση. Παρατήρησαν πώς οι αρχαίοι χρησιμοποίησαν ως πρώτη πηγή έμπνευσης στοιχεία της φύσης, τα κρίνα, το κλαδί ελιάς, λωτούς κτλ., και πώς με τόση λεπτότητα και χάρη τα μετέτρεψαν σε διακοσμητικά σχήματα. Στην έλικα, το ανθέμιο, τη σπείρα, οι γραμμές μειώνονται στις άκρως απαραίτητες, εκείνες που περιγράφουν τελικά την ουσιαστική φύση του φυτικού βασιλείου, όπως καθορίζεται από τη νόηση.

Μετά τη συλλογή της πρώτης ύλης, των προσχεδίων, επιστρέψαμε στο σχολείο, όπου ξεκίνησε η δημιουργική διαδικασία. Προσπαθήσαμε να εμφυσήσουμε τη δημιουργική φλόγα στα παιδιά και να τους προσφέρουμε μια εμπειρία μέσα στις δυνατότητες της ηλικίας τους. Σ' αυτήν την τάξη το διακοσμητικό σχέδιο είναι πιο προσιτό από το νατουραλιστικό.

Μια από τις δυσκολότερες στιγμές στην πράξη της δημιουργίας είναι η αρχή. Ο δημιουργός ταλαντεύεται μεταξύ αδράνειας και κατακλυσμού ιδεών. Όπως και να είναι, πρέπει να δοθεί το απαραίτητο ερέθισμα και το υλικό για την αποσφήνιση του σκοπού.

Επειδή ο νέος μαθητής εικαστικών δεν έχει ακόμα την απαραίτητη πείρα στη δομή μιας σύνθεσης, έπρεπε να δοθεί κάποια καθοδήγηση. Έτσι συμβουλευσαμε τα παιδιά να κατασκευάσουν ένα σχηματικό διάγραμμα (χρησιμοποιώντας γεωμετρικά σχήματα), το οποίο να αποτελέσει το πλέγμα που θα δεχόταν τα διακοσμητικά στοιχεία.

Αυτή η αντιμετώπιση φυσικά δεν υιοθετήθηκε από όλα τα παιδιά, γιατί η τελική απόφαση είναι για το καθένα προσωπική υπόθεση.

Στην πορεία αναπτύξαμε έννοιες, όπως συμμετρία και ισορροπία.

Αφού κατασκευάστηκε το διάγραμμα του σχεδίου με μολύβι, ακολούθησε ο χρωματισμός. Μερικά παιδιά χρησιμοποίησαν τα έντονα βασικά χρώματα, ή χρώματα όπως ήταν ανόθευτα από τα σωληνάρια. Άλλα προχώρησαν περισσότερο στον πειραματισμό και κατασκεύασαν χροϊές που ήταν ιδιαίτερες και προσωπικές. Όποια και να ήταν η επιλογή τους, σίγουρα εξασκήθηκε το μάτι στη χρήση των χρωμάτων, στο συνδυασμό και την ισορροπία τους και στην εξέλιξη της τεχνικής τους. Όσο προχωρούσαν και είχαν θετικά αποτελέσματα, τόσο η συμμετοχή τους μεγάλωνε και η συναίσθησή τους ότι ήταν δημιουργοί αυξανόταν.

Αναπτύσσοντας εμπιστοσύνη στους εαυτούς τους, ένιωθαν την επιθυμία να εργαστούν όλο και περισσότερο, μέχρι του σημείου που πολλά θυσίασαν χρόνο από το διάλειμμά τους για να ολοκληρώσουν το έργο τους.

Ανάλογη διαδικασία ακολούθηθηκε και με τη Β' Γυμνασίου. Το μειονέκτημα με αυτή την τάξη ήταν το πολύ μικρό χρονικό διάστημα που είχαν για να τελειοποιήσουν τα έργα τους. Γι' αυτό αποφασίστηκε να εργαστούν σε πολύ μικρότερη κλίμακα. Επικεντρώθηκαν στα μοτίβα των κιονοκράνων και τις Καρυάτιδες. Εντυπωσιάστηκαν όταν είδαν τα εκθέματα μέσα στο χώρο, στην τρισδιάστατη μορφή τους, και τους δόθηκε η ευκαιρία να μελετήσουν από κοντά τις γραμμές τους και τα διακοσμητικά στοιχεία.

Υπήρξε μεγαλύτερη ελευθερία έκφρασης σ' αυτήν την τάξη, γι' αυτό βλέπουμε και συνθέσεις όπου κυριαρχεί με μεγάλη επιτυχία η ασύμμετρη ισορροπία, σχεδιαστική και χρωματική.

Το τελικό αποτέλεσμα των διακοσμητικών σχεδίων ήταν η δημιουργία σχημάτων με καλειδοσκοπική μορφή, δηλαδή συμμετρικών πολύχρωμων σχημάτων με πολλαπλές ανακλάσεις.

Α. Ζαφειροπούλου

